



ACADEMIA TINERILOR

Către,

Avocatul Poporului

Subsemnații, Bajdechi Alexandru, [...] și Ghingheș Cristian, [...], reprezentând Academia Tinerilor,

În temeiul art. 14 și având în vedere art. 13 alin. (1) lit. f) din legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, vă transmitem următoarea

PETIȚIE

pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 15 din Ordonanța Guvernului nr. 29/2013.

În fapt,

Statul român are obligația să asigure dreptul la învățătură, conform art. 32 din Constituția României, republicată.

În anul 2006, Parlamentul României a adoptat Legea nr. 291/2006 prin care se decontează naveta pentru elevi și cadre didactice.

În anul 2011 intră în vigoare Legea nr. 1/2011 care preia aceste drepturi. Deși în anul 2010 au fost luate măsuri de reducere a cheltuielilor bugetare, naveta elevilor și a cadrelor didactice nu a fost afectată.

Spre finalul anului 2012, autoritățile centrale, în speță, Ministerul Educației Naționale, a refuzat, în mod abuziv¹, să deconteze naveta elevilor. Din acest motiv, ministerul educației a început să acumuleze datorii față de elevi de la sfârșitul anului 2012 până în luna mai a anului 2013. Ministerul a început să-și îndeplinească obligațiile numai

¹ fără o bază legală.



ACADEMIA TINERILOR

după ce a fost presat de către reprezentanții elevilor, parlamentari, mass-media și opinia publică.

În 27 august 2013, Guvernul României a adoptat Ordonanța nr. 29/2013 privind reglementarea unor măsuri bugetare, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 550 din 30 august 2013. Ordonanța instituie un plafon de 26 lei/3 km + 2 lei/km pentru decontarea navetei. Acest plafon nu are nicio tangență cu realitatea și este, de fapt, o diminuare a dreptului de decont cu 66%.

Această măsură a condus la creșterea abandonului școlar, în ciuda angajamentelor luate de către țara noastră pentru reducerea acestuia.

În drept,

Adoptarea Ordonanței nr. 26/2013 pune probleme de constituționalitate în ceea ce privește art. 15:

“Art. 15 Decontarea abonamentelor de transport emise de operatorii de transport rutier, pentru facilitățile de transport acordate elevilor, prevăzute la art. 84 alin. (3) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, se asigură la nivelul acestora, dar nu mai mult de 26 lei/abonament/lună pentru distanța de 3 km. Pentru distanțele ce depășesc 3 km, până la limita de 50 de km, suma de 26 de lei/abonament/lună se suplimentează cu 2 lei pentru fiecare kilometru, dar nu mai mult decât valoarea abonamentului lunar.”

Astfel, prin intermediul unei Ordonanțe simple se operează o modificare în Legea educației naționale, legea nr. 1/2011. Acest lucru este interzis deoarece art. 115 din Constituția României, republicată, interzice adoptarea ordonanțelor simple în domeniul legilor organice:

“Art. 115 (1) Parlamentul poate adopta o lege specială de abilitare a Guvernului pentru a emite ordonanțe în domenii care nu fac obiectul legilor organice.”

De asemenea, apreciem că nici adoptarea unei ordonanțe de urgență nu era constituțională deoarece alin. (6) interzice restrângerea drepturilor fundamentale prin



ACADEMIA TINERILOR

intermediul ordonanțelor de urgență. Dreptul la învățătură prevăzut de art. 32 din Constituția României, republicată, este un drept pozitiv, adică statul este obligat, prin textul constituțional, să ia măsurile ce se impun asigurării acestui drept.

“Art. 115 (6) Ordonanțele de urgență nu pot fi adoptate în domeniul legilor constituționale, nu pot afecta regimul instituțiilor fundamentale ale statului, drepturile, libertățile și îndatoririle prevăzute de Constituție, drepturile electorale și nu pot viza măsuri de trecere silită a unor bunuri în proprietate publică.”

Art. 15 al Ordonanței Guvernului nr. 29/2013 reprezintă o completare sau o regulă specială față de regula generală stabilită de art. 84 alin. (3) din Legea nr. 1/2011.

“Art. 84 (3) Elevilor care nu pot fi școlarizați în localitatea de domiciliu li se decontează cheltuielile de transport din bugetul Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, prin unitățile de învățământ la care sunt școlarizați, pe bază de abonament, în limita a 50 km, sau li se asigură decontarea sumei ce reprezintă contravaloarea a 8 călătorii dus-întors pe semestru, dacă locuiesc la internat sau în gazdă.”

“Legea este o entitate de sine-stătătoare, un act juridic unitar ce nu poate fi divizat în reglementări organice și ordinare fără a prejudicia caracterul său constituțional.” - Ioan Vida, în Constituția României - Comentariu pe articole, coord. Ioan Muraru, Elena-Simina Tănăsescu.

Curtea Constituțională a admis în anul 1998 că dispozițiile care nu au caracter organic dintr-o lege organică pot fi modificate printr-o lege ordinară (D.C.C. nr. 88/1998). Dar, prin Decizia nr. 545 din 5 iulie 2006, **Curtea a stabilit că o lege organică nu poate fi modificată niciodată printr-o lege ordinară, indiferent de prevederile pe care le modifică aceasta din urmă.**

De asemenea, restrângerea exercitării unor drepturi se face în condițiile stabilite de art. 53 din Constituția României, republicată.

“Art. 53 (1) Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a



ACADEMIA TINERILOR

ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav.

(2) Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.”

În acest caz, restrângerea exercițiului dreptului la educație nu s-a făcut prin lege și apreciem că nu ne aflăm în cazurile limitativ menționate de alin. (1): apărarea securității naționale, a ordinii publice etc. De asemenea, ținând cont că beneficiarii sistemului educațional, elevii, au criticat această măsură, apreciem că nu este o măsură necesară într-o societate democratică și, de asemenea, nu este proporțională cu situația care a determinat-o.

În concluzie, apreciem că art. 15 din Ordonanță Guvernului nr. 29/2013 este neconstituțional în raport cu art. 32, art. 53 și art. 115 din Constituția României, republicată.

Cu deosebită considerație,

Alexandru Bajdechi

Cristian Ghingheș

București, 27 aprilie 2015

Domnului Victor Ciorbea, Avocat al Poporului